

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie Premodernă și Românească
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie Antică și Medievală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofia Universității Medievale				
2.2 Titularul activităților de curs	lect. dr. Andrei Marinca				
2.3 Titularul activităților de seminar	lect. dr. Andrei Marinca				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei					DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					36
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.8 Total ore pe semestru	56/200				
3.9 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	nu sunt
4.2 de competențe	nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	cunoștințe despre instituția universitară ca promotor al cercetării științifice, al motivațiilor acestora, al vocabularului și practicilor ei intelectuale, Înțelegerea surselor modernității din perspectiva studiului evoluției instituției universitare și a problematicilor acesteia, Formarea unei perspective de ansamblu, atât pentru istorici cât și pentru filosofi, asupra principalelor moduri în care a fost organizată cercetarea științifică în Evul Mediu latin: C1. Stăpânirea cunoștințelor și a metodologiei fundamentale în domeniul filosofiei antice și medievale; C3. Abilități pentru cercetări fundamentale și aplicative în domeniul filosofiei (istoria filosofiei, istoria ideilor, etică aplicată, logică aplicată, filosofie politică, filosofii ale culturii și ale comunicării);
Competențe transversale	cunoștințe de istorie și filosofie medievală, cunoștințe de istoria universității, posibilitate de problematizare a tradiției unei instituții care face parte din ansamblul, organismelor centrale care susțin un stat contemporan: CT1. Stăpânirea cunoștințelor științifice fundamentale; CT4. Atitudine deschisă, evaluativă, inventivă, constructivă față de situații-problemă; CT5. Abilități pentru cercetarea științifică;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	cunoașterea principalelor fenomene ale întemeierii, evoluției, particularităților și problemelor universităților medievale în perioada secolelor XIII-XV
7.2 Obiectivele specifice	formarea unor sensibilități cognitive pentru surprinderea problemelor și surselor de criza ale instituției contemporane a universității din perspectiva evoluției sale în primele ei trei secole de existență (1300-1500)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Prezentarea problemei și a instrumentelor de studiu. Universitatea, o instituție cu rădăcini medievale.	expunere și discuții	
Școlile secolelor XI-XII în Occident. Folosirea echivocă a termenului de universitate pentru instituții de învățământ arabe și bizantine.	expunere și discuții	
Fondarea universităților la începutul secolului al XIII-lea. Prezență urbană și tradiție teologico-științifică: Bologna, Paris, Oxford	expunere și discuții	
Genuri de predare și scriere în universitatea medievală: expunerea, comentariul, disputa. Studiu de caz: comentariile la <i>Sentințele</i> lui Petrus Lombardus	expunere și discuții	
Practici intelectuale și evenimente ale calendarului universitar. Studiu de caz: disputele quodlibetale	expunere și discuții	
Raportul cu papalitatea. Studiu de caz: bula „Parens scientiarum”	expunere și discuții	
Greve și crize universitare. Studiu de caz: Guillaume de Saint Amour, <i>De periculis novissimorum temporum</i>	expunere și discuții	
Reacția universității în fața aristotelismului și a neoplatonismului: cenzurile universitare ale lui	expunere și discuții	

Etienne Tempier din 1270 și 1277.		
Vocabularul universității. Studiu de caz: ce înseamnă a fi „doctor”?	expunere și discuții	
Raporturi de putere în universitatea secolului al XIV-lea: condamnarea ockhamismului.	expunere și discuții	
O pledoarie indirectă în favoarea teologiei: Godescalc de Nepomuk, <i>In Sent, Prol.</i> . Studiu de structură și argumentare	expunere și discuții	
Expansiunea universității spre Europa centrală. Praga și Cracovia. Importanța edictului de la Kutna Hora. Genul literar al <i>recommendationes</i> .	expunere și discuții	
Atacuri ale umaniștilor contra universității: Petrarca, Francois Villon, Boccacio, Erasmus din Rotterdam. Cazul particular al lui Jean Gerson	expunere și discuții	
Recapitulare. În ce sens este universitatea moștenirea unei instituții medievale?	expunere și discuții	

Bibliografie

I. Surse

ALBUM STUDIOSORUM (1887) = *Album studiosorum Universitatis Cracoviensis*, tomus I, ab anno 1400 ad annum 1489, Cracoviae, 1887.

CUP = Denifle, H., Chatelain, A., *Chartularium Universitatis Parisiensis*, vol. I-IV, ex typis fratrum Delalain, Paris, 1889-1994.

MUCZKOWSKI (1984) = Muczkowski, J., *Statuta necnon Liber promotionum philosophorum ordinis in Universitate studiorum Jagellonica, ab anno 1402 ad annum 1849*, Cracoviae, typis Universitatis, 1849.

WILLIAM OF SAINT AMOUR, *De periculis* = William of Saint Amous, *De periculis novissimorum temporum*, edition translation and Introduction by G. Geltner, ed. Peeters, Paris-Leuven, 2008.

WISLOCKI (1886) = Wislocki, *Liber diligentiarum facultatis artisticae universitatis Cracoviensis*, (1487-1563) W. Cracoviae, 1886.

ZEISSBERG (1872) = Zeissberg, H., *Das Alteste Matrikel Buch der Universitat Krakau*, Innsbruck, 1872.

II. Exegeză

BATAILLON (1976) = Bataillon, J.-L., „Les crises de l’Universite de Paris d’apres les sermons universitaires”, în *Miscellanea mediaevalia*, 10 (1976), pp. 155-169

BAZAN *et al.* (1985) = Bazan, B.C., Wippel, J. W., Fransen, G., Jacquart, D., *Les questions disputees et les questions quodlibetiques dans la Facultes de theologie, de droit et de medecine*, ed. Brepols, Turnhout, 1985.

BERMON (2017) = *La fondation de l’Université de Paris*, choix de textes traduits par Pascale Bermon, Préface de J. Verger, ed. Les Belles Lettres, Paris, 2017.

BLACK (2001) = Black, R., *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy*, Cambridge UP, 2001.

DOMANSKY (1979) = Domański, J., *Discours d'inauguration fait par Stanislas de Skarbimierz à l'occasion de renouveau de l'Université de Cracovie*, în *Mediaevalia Philosophica Polonorum*, XXIV, 1979, pp. 114-131.

GILLI-VERGER (2007) = Gilli, P., Verger, J., Blevec, D., *Les Universites et la ville au Moyen Age. Cohabitation et tension*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2007.

GLORIEUX (1939) = Glorieux, P., „L’annee universitaire 1392-1393 a la Sorbonne a travers les notes d’un etudiant”, în *Revue des Sciences Religieuses*, 19/4 (1939), pp. 429-482.

KOWALCZYK (1970) = Kowalczyk, M., *Krakowskie mowy uniwersyteckie z pierwszej polowy XV wieku*, Wroklaw-Warszawa-Krakow, 1970.

KITTELSON-TRANSUE (1984) = Kittelson, J.M., Transue, P. J., *Rebirth, Reform and resilience. Universities in*

- Transition 1300-1700*, Ohio State University Press, Columbus, 1984.
- LAFLEUR (1998) = Lafleur, C., „L’apologie de la philosophie a la Faculte des arts de Paris dans les decennie precedant les condamnations d’Etienne Tempier: la contribution didascalique des artiens”, în *Miscellanea Medievalia*, 27 (1998), pp. 383-392.
- LEADER (1988) = Leader, D. R., *A History of the University of Cambridge*, vol. 1, the University to 1546, Cambridge UP, 1988.
- METRIKA (2004) = Gasiowski, A., Jurek, T., Skierska, I., (eds.) *Metryka Uniwersytetu Krakowskiego zlat 1400-1508. Biblioteka Jagiellonska rkp. 258*, tom I - II, Societas Vistulana, 2004.
- MIETHKE (2004) = Miethke, J., *Studieren an Mittelalterlichen Universitaten. Chances und Risiken*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2004.
- RAIT (1912) = Rait, R., *Life in Medieval University*, Cambridge UP, 1912.
- RASHDALL (1936) = Rashdall, H., *The Universities of Europe in the Middle Ages*, vol. I-III, Oxford UP, 1936
- RICHE-VERGER (2006) = Riché, P., - Verger, J., *Maîtres et élèves au Moyen Age*, coll. Pluriel, ed. Tallandier, Paris, 2006.
- SCHABEL (2006) = Schabel, C. (ed.), *Theological Quodlibeta in the Middle Ages. The thirteenth Century*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2006.
- TEEUWEN (2003) = Teeuwen, M., *The Vocabulary of Intellectual Life in the Middle Ages*, ed. Brepols, Turnhout, 2003.
- THIVIERGE (2007) = Thivierge, G. R. (ed.), *L’Universite Catholique au Moyen Age*, Leuven, 2007
- TONK (1979) = Tonk, S., *Erdelyiek egyetemjarasa a kozepkorban*, ed. Kriterion, Bucuresti, 1979.
- VERGER (1973) = Verger, J., *Les universités au Moyen Age*, coll. Quadrige, PUF, Paris, 1973.
- VERGER (1999) = Verger, J., *Culture, enseignement et société en Occident aux XIIIe et XIII siècles*, ed. PUR, Rennes, 1999.
- VETULANI (1966) = Vetulani, A., "Les origines de l'Université de Cracovie", in *Acta Poloniae Historica*, 13, 1966, pp. 111-128.
- WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Actes du colloque Terminologie de la vie intllectuelle au Moyen Age*, Leyde/La Haye, 20-21 sept. 1985, ed. Brepols, Turnhout, 1988.
- WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Vocabulaire du livre et de l’écriture au Moyen Age*, Actes de la table ronde Paris 24-26 sept. 1987, ed. Brepols, Turnhout, 1989.
- WEIJERS (1991) = Weijers, O., *Dictionnaires et repertoires au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 1991.
- WEIJERS (1992) = Weijers, O., *Vocabulaire des ecoles et des methodes d’enseignement au Moyen Age*, Actes du colloque de Rome, 21-22 oct. 1989, ed. Brepols, Turnhout, 1992.
- WEIJERS (1990) = Weijers, O. (ed.), *Methodes et instruments du travail intellectuel au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 1990.
- WEIJERS (1994-2010) = Weijers, O., *Le travail intellectuel à la Faculté des arts de Paris : textes et maîtres (ca. 1200-1500)*, 8 vol. (littere A-R), ed. Brepols, Turnhout, 1994-2010.
- WEIJERS (1995) = Weijers, O., *La disputatio des arts de Paris (1200-1350 environ). Esquisse d’une typologie*, ed. Brepols, Turnhout, 1995.
- WEIJERS (1996) = Weijers, O., *Le maniement de savoir. Pratiques intellectuels à l’époque des premières universités (XIIIe-XIVe siècles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1996.
- WEIJERS-HOLTZ (1997) = Weijers, O., Holtz, L., *L’enseignement des disciplines a la Faculte des arts (Paris et Oxford, XIIIe-XVe siecles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1997.
- WEIJERS (2002) = Weijers, O., *La disputatio dans les Facultes des arts au Moyen Age*, ed. Brepols, Turnhout, 2002.
- Włodek (1982) = Włodek, S., "L'Université de Cracovie, centre intellectuel international au XVe siècle", in *The Common Christian Roots of the European Nations. an International Colloquium in the Vatican*, II: *Written Contribution to Twelfe Carrefours*, 1998, pp. 368-381.
- Włodek (1998) = Włodek, S., "Pourquoi étudiait-on la philosophie à l'Université de Cracovie au Moyen Age? Témoignage d'un maître de la première moitié du XVe siècle", in Aertsens, J., Speer, A., (eds.)

Was ist Philosophie im Mittelalter? Akten des X. Internationalen Kongresses für Mittelalterliche Philosophie der Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale, Miscellanea Mediaevalia, 26, 1998, pp. 330-337.

III. Reflecții contemporane asupra universității

GRANEL (2002) = GRANEL, G., *Despre universitate*, trad. A. T. Sîrbu, Idea Design Print, Cluj, 2002.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminarul constă în studiile de caz menționate în fiecare caz în parte la lista cursurilor	expunere, lectură, interpretare de text, dezbateri	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina propusă este compatibilă prin conținutul și orientarea metodologică cu standardele și cerințele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea unei înțelegeri de bază a teoriilor și conceptelor predate, precum și a unei viziuni de ansamblu asupra istoriei universităților medievale	Examen-Realizarea unei lucrări cuprinzând dezvoltarea unei teme de cercetare alese în timpul semestrului.	70%
10.5 Seminar/laborator	Participarea în cadrul activităților de seminar.		30%
10.6 Standard minim de performanță			
• Elaborarea unei lucrări finale în care studentul trebuie să demonstreze cel puțin o înțelegere de bază a noțiunilor și teoriilor prezentate în cadrul cursului. • Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

05. 05. 2023

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

07.05.2023